

قراردادهای بین المللی انتقال تکنولوژی و راهکارهای موفقیت آن در کشورهای در حال توسعه

مهديه محمودی

کارشناسی ارشد حقوق خصوصی دانشگاه آزاد واحد تهران شمال

چکیده

امروزه فناوری عنصر کلیدی توسعه اقتصادی و اجتماعی محسوب می‌شود. این حقیقتی انکارناپذیر است که کشورهای کمتر توسعه‌یافته و کشورهای در حال توسعه به سبب آن که فاقد توانمندی تکنولوژیک و ظرفیت‌های ساختاری برای توسعه فناوری هستند، غالباً توان تولید فناوری‌های نوین را نداشته و از سوی دیگر نمی‌توانند نیاز مبرم خود به فناوری‌های روز را پوشیده دارند و در همین جاست که پدیده انتقال فناوری رخ می‌نماید. در حوزه انتقال فناوری، دغدغه اصلی کشورهای انتقال گیرنده، محقق نشدن انتقال، منطبق با اهداف موردنظر از انتقال است. به موجب بررسی‌های به عمل آمده، از منظر حقوقی یکی از علل اصلی بروز این دغدغه، متناسب نبودن قراردادها با امر پیچیده انتقال و خواسته‌های انتقال گیرنده است. این عدم تناسب که عمدتاً بر کم و کیف تعهدات طرفین تمرکز دارد، باید به تبع اقتضائات و ویژگی‌های قراردادی خاص برای انتقال فناوری برطرف شود تا دغدغه موجود نیز مرتفع گردد. به همین جهت برای تنظیم درست این بخش از قرارداد، یعنی تبیین جزئیات الزامات و التزامات طرفین، به نحوی که تأمین کننده منافع و تحقق اهداف انتقال گیرنده باشد، احاطه کامل و آشنایی باظرافت‌های ویژه تعهدات قراردادی طرفین، امری ضروری می‌باشد. از این رو هدف این مقاله بررسی قراردادهای بین المللی انتقال تکنولوژی و راهکارهای موفقیت آن در کشورهای در حال توسعه است. در این پژوهش سعی شده است پس از بررسی و شناخت ماهیت حقوقی مورد انتقال فناوری، شرایط موضوع قرارداد انتقال فناوری نیز مورد بررسی قرار گیرد و آثار قرارداد انتقال تکنولوژی و انحلال آن و فسخ قرارداد انتقال فناوری از زوایای مختلفی مورد ارزیابی قرار گیرد. همچنین به بررسی موانع موجود در انتقال فناوری کشورهای در حال توسعه پرداخته شد که با بهره گیری از آن راهکارهایی در مورد پیشرفت این کشورها در زمینه انتقال فناوری ارائه شد. در این راستا از روش کتابخانه‌ای استفاده شد.

واژه‌های کلیدی: ماهیت حقوقی، انتقال تکنولوژی، تعهدات، فسخ قرارداد، کشورهای در حال توسعه

مطالعات علوم سیاسی، حقوق و فقه

دوره ۵، شماره ۱، بهار ۱۳۹۸، صفحات ۳۱۷-۳۲۶